

Beslutsförslag om ändrad avfallstaxa 1 januari 2019

Ursprungligt underlag till KS/KF: 2018-10-29

Reviderat underlag enl ök till KS/KF: 2018-11-30

Utfärdare: Liselott Myrbråten, Affärsområdeschef Avfallstjänster

Godkänd: Charlotta Sund, vd och koncernchef

Rebecka Hovenberg (ordförande), Gösta Gustavsson (vice ordförande) för styrelsen i Tekniska verken i Linköping AB (publ)

För beslut: Linköpings kommunfullmäktige

VÅR VISION

**VI SKA BYGGA VÄRLDENS MEST
RESURSEFFEKTIVA REGION**

Lagförutsättningar - Taxor och självkostnadsprincipen

I alla Sveriges kommuner är avfallshanteringen avgiftsfinansierad. Utgångspunkten är att avfallsavgifterna ska täcka kommunens hela kostnad för avfallshanteringen. Kommunen måste då upprätta en avfallstaxa med avgifter för de tjänster som ingår i det kommunala avfallsansvaret. Det finns inga formella hinder att skattefinansiera verksamheten, men det förekommer i praktiken bara vid underskott i verksamheten

Ökade kostnader för avfallshanteringen

Förändringar inom avfallsområdet har inneburit ändrade förutsättningar för utformning av avfallstaxa. Kostnadsbilden har förändrats. Kostnader för behandling och hantering har i många fall ökat, bland annat beroende på nya skatter, högre miljökrav och nya tjänster. Återvinningscentraler och insamling av hushållens farliga avfall utgör en allt större del av den kommunala avfallsbudgeten. Det finns allt oftare miljöstyrande taxor som fungerar som incitament för utökad källsortering hos hushållen.

Ytterst avgörs taxans utformning av de lokala ambitioner och förutsättningar som finns i respektive kommun. De lokala ambitionerna, målen och prioriteringarna om källsortering, service på återvinningscentraler med mera spelar in samt vad som faktiskt ingår i avgifterna. Sammantaget avspeglas allt detta i kommunernas avfallsavgifter. Det är därför svårt att göra rättvisande jämförelser mellan kommunernas avgifter.

Grundläggande krav

Beroende på de målsättningar kommunen har för verksamheten finns många sätt att bygga upp en taxa. Det finns dock några grundläggande krav:

- Miljöbalkens 27 kap. 4-6 §§ ska tillämpas. Det innebär bland annat att avfallstaxan ska antas av kommunfullmäktige och att det ska finnas bestämmelser om vem som är avgiftsskyldig och till vem avgiften ska betalas.
- Miljöbalkens allmänna hänsynsregler ska beaktas, något som i korthet innebär att det inte får uppstå olägenheter för människors hälsa och/eller miljö.
- Likställighetsprincipen ska tillämpas, vilket innebär att invånarna ska vara likställda i fråga om sina rättigheter och skyldigheter gentemot kommunen (kommunallagen 2 kap. 3 §). Samma avgift ska tas ut för samma prestation/tjänst.
- Enligt självkostnadsprincipen får inte kommunerna ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för avfallshanteringen (kommunallagen 2 kap. 6 §).

Viktigt att notera är att självkostnaden inte avser kostnaden för den enskilda prestationen utan de samlade kostnaderna för hela avfallsverksamheten.

Taxan kan användas som styrmedel så att återvinning och annan miljöanpassad avfallshantering stimuleras.

(Källa Avfall Sverige)

Ekonomisk utveckling, hushållsavfall och slam

- Uppdraget att hantera hushållsavfall och slam har under flera år legat i en balans som gjort att taxan inte behövt justerats.
- Kostnadsmassan för att hantera affären är i förändring och en förändrad taxa kommer krävas för att inte generera stora ekonomiska underskott.
- Under 2018 beräknas den totala kostnaden för affären att uppgå till 107 mnkr jämfört mot 94 mnkr för 2017. De främsta orsakerna till detta är högre behandlingsavgifter, ökade kostnader för insamling, ökad digitalisering, samt utökad bemanning för att bibehålla och utöka service till våra kunder.
- För 2019 beräknas den totala kostnadsnivån att ligga på samma nivå, men intäkter med nuvarande taxa uppgår enbart till 99 mnkr, vilket inte möter självkostnaden.

Kostnadsutveckling avfallstjänster

Kostnad 2017 (utfall)	94,1	
Köp av tjänst *)	5,3	<i>ex ökad digitalisering, fler uppdrag via Kundservice</i>
Insamling (ReNo/Urbaser, GDL)	1,5	<i>Under 2017 1mnkr i vite ReNo</i>
Bemanning, Avd hushållstjänster	1,6	<i>Ny tjänst; Avfallsutredare</i>
Bemanning, ÅVC	0,7	<i>inkl inhyrda</i>
Behandling avfall, via optisk sortering	1,3	<i>prisökning mellan -17/-18, volym konstant</i>
Behandling avfall, förbränning	1,0	<i>inkl flöden från ÅVC</i>
Inköp Gröna Påsen	0,4	<i>avtalad leverantör i konkurs under -18, dyrare inköp...</i>
Informationsinsatser	0,3	
Övrigt	0,8	<i>ex Branschavgift 0,1</i>
Kostnad 2018 (prognos)	107,0	
Köp av tjänst *)	0,2	
Insamling (ReNo/Urbaser, GDL)	1,5	<i>Index +5% -19 Urbaser</i>
Bemanning, Avd hushållstjänster	0,6	<i>Ny tjänst; Avfallsstrateg</i>
Bemanning, ÅVC	-0,2	
Behandling avfall	-1,0	<i>ex följer genomsnittligt marknadspris</i>
Internintäkt insamlat avfall	-1,2	<i>skrot, slam, företag ÅVC Gärstad</i>
Informationsinsatser	0,5	<i>Ffa vid införande av återbruk</i>
Kostnad 2019 (budget)	107,4	

Begreppet "Köp av tjänst"

Köp av tjänst innefattar:

Kundservice, sälj- och support, systemförvaltning, IT-drift, ekonomi, finans, personalavdelning, koncerngemensam digitalisering, styrelse, annonsering och marknadskommunikation, reception, inköp, hyror, telefoni mm.

- Inom koncernen finns inga "fria nyttigheter". Varje verksamhet bär sin andel av de centrala kostnaderna baserat på verksamhetens nyttjande av olika resurser.
- Under 2018 genomförde Energimarknadsinspektionen en särskild granskning av ett stort antal energibolag och grunden för hur koncerngemensamma kostnader når resursnyttjaren, vilka prissättningsmekanismer och/eller fördelningsprinciper som energiföretagen tillämpar. Syftet med granskningen var säkerställa att den köpande verksamheten inte på felaktig grund belastas med kostnader som inte borde belasta verksamheten.
- Energimarknadsinspektionens granskning utgick från köpande part som i de aktuella fallen var elnätföretagen (för Tekniska verken: Tekniska verken Linköping Nät AB och Tekniska verken Katrineholm Nät AB).
- **Energimarknadsinspektionen godkände i varje del de principer som Tekniska verken-koncernen tillämpar.**
- Inom Tekniska verken-koncernen är tillämpningen konsekvent mellan koncernens olika verksamheter, varför principen som tillämpas även för avfallstjänsterna är densamma.

Ursprungligt förslag till höjning av avfallstaxan

Det ursprungliga förslaget som vi presenterade var att vi nu behöver justera upp taxan generellt för hushållsavfalltjänster med 9 procent. Uppgifterna avser kundens kostnad inklusive moms.

Prisexempel för en villa med ett 190-literskärl:

(En snittvilla kastar cirka 320 kg/år)

Nuvarande pris

Fast avgift 712 kr

Pris per kilo 2,55 kr

Snitt 816 kr/år

Totalt: 1 528 kr/år

Nytt pris

Fast avgift 776 kr

(ökning 5,30 kr/månad)

Pris per kilo 2,78 kr (ökning 23 öre/kg)

Snitt 890 kr/år

(ökning 6,20 kr/månad)

Totalt: 1 666 kr/år

Den föreslagna höjningen är 11,50 kr/månad i genomsnitt för ett villahushåll

Nytt förslag till höjning av avfallstaxan

Vi föreslår efter dialog med kommunen att göra en stegvis anpassning av taxan för hushållsavfalltjänster. Förslaget är att taxan den 1 januari 2019 generellt justeras i en första höjning med 5 procent. Uppgifterna avser kundens kostnad inklusive moms.

Prisexempel för en villa med ett 190-literskärl:

(En snittvilla kastar cirka 320 kg/år)

Nuvarande pris

Fast avgift 712 kr

Pris per kilo 2,55 kr

Snitt 816 kr/år

Totalt: 1 528 kr/år

Nytt pris

Fast avgift 747,60 kr

(ökning 2,97 kr/månad)

Pris per kilo 2,68 kr (ökning 13 öre/kg)

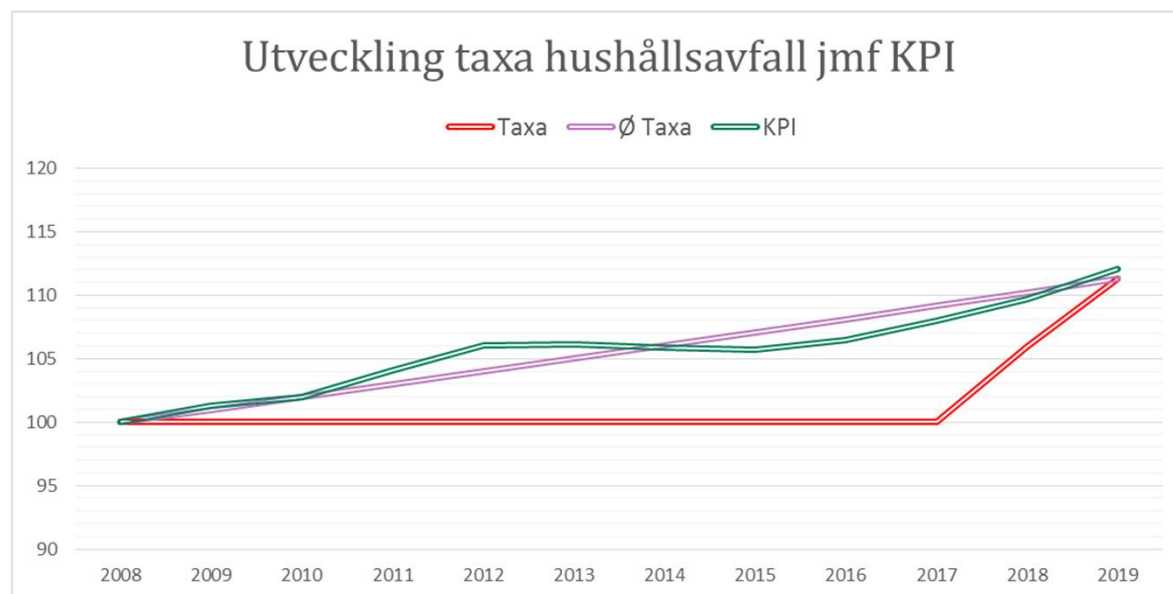
Snitt 856,80 kr/år

(ökning 3,40 kr/månad)

Totalt: 1604,40 kr/år

Den föreslagna höjningen är 6,37 kr/månad i genomsnitt för ett villahushåll

Prisutveckling

I tabellen framgår hur taxan utvecklats sedan 2008 till 2019 med beaktande av 5% höjning from jan-19.

Tjänsten som erbjuds idag är självklart en annan än den som erbjöds 2008. Då fanns bland annat inte gröna påsen, inte Gästads nya ÅVC och det var inte söndagsöppet på ÅVC 3 månader om året.

Behandlingsavgifterna har sedan 2015 ökat med 34,8 %.

Sedan januari 2015 till september i år har avfallsindex som reglerar vårt entreprenadavtal ökat med 10,3 %. I entreprenadupphandlingen som startades i april 2016 gjordes dock en större besparing på 7 mnkr som gjort att taxan inte behövdes höjas då. Sedan indexserien startades 2012 har index stigit med 12,2 %. Det senaste året har index stigit med 3,3 %.

Prisnivåer i länet 2017

Östergötlands län			
Kommun	Typ av kommun	Vanligaste avgift, en- och tvåfamiljshus ink moms (kr/år)	Ranking <i>1 är lägst och 290 är högst avgift</i>
Söderköping	Pendlingskommun nära större stad	2 780	265
Åtvidaberg	Pendlingskommun nära större stad	2 480	237
Boxholm	Pendlingskommun nära mindre tätort	2 390	219
Kinda	Lågpendlingskommun nära större stad	2 300	194
Motala	Lågpendlingskommun nära större stad	2 260	186
Vadstena	Pendlingskommun nära mindre tätort	2 260	186
Valdemarsvik	Lågpendlingskommun nära större stad	2 160	159
Ydre	Pendlingskommun nära mindre tätort	2 120	151
Norrköping	Större stad	2 100	146
Ödeshög	Pendlingskommun nära mindre tätort	1 980	123
Finspång	Lågpendlingskommun nära större stad	1 970	118
Mjölby	Pendlingskommun nära större stad	1 470	27
Linköping	Större stad	1 430	23

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att godkänna stegvis höjning av taxan för att nå självkostnadsnivå, där första steget är en prishöjning med 5% på hushållsavfallstjänster från 1 januari 2019. Prishöjningen motsvarar i genomsnitt drygt 6 kronor per månad för en villakund.